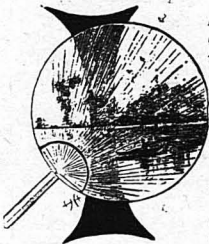

Η ΖΩΗ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΩΝ

ΑΠΟ Τ' ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ ΤΗΣ ΣΑΡΑΣ ΜΠΕΡΝΑΡ

ΙΑ'

ΔΟΥ σήμερα με ακόμα σελίς από τό περιήριμα «Απομνημονεύματα» τής μεγάλης καλλιτέχνης Σάρας Μπερνάρ, τὰ όποία άρεσαν τόσο πολύ σούς αναγνώστας μας.

Στό σημείο αυτό, ή μεγάλη καλλιτέχνης διηγείται τήν πρώτη μετάβασι, τής στην Αγγλία με τό θιασό τής «Γαλλικής Κομωδίας».

«Κατά τήν αναχώρησι του πλοίου, τό όποιο θά μας μετέφερε στην Αγγλία — γράφε — τό πλήθος που βρισκόταν συγκεντρωμένο στην παραλία, έξέσπασε σ' ένθουσιαιδεις ζητωκραυγές.

— Καλή έπιτυχία! Καλή έπιτυχία! μές φώναζαν οι συμπατριώτες μου, σαλεύοντας τὰ μαντήλια τους, ένώ ή γυναίκες μας έσπελναν φιλήματα με τὰ χέρια τους.

Έκείνο όμοιο που δέν θά ξεχάσω ποτέ, ήταν ή αποβίβασι μας στο φάλακτρον τής Αγγλίας. Έκει μας περιέμεναν πάνω από δυό χιλιάδες άνθρωποι. Τότε, ανάμεσα στο πλήθος που ζητωκραυγάζε, άκουσα και κάποιον, ό οποίος ζητωκραυγάζε ένμένα ιδιαίτερως, φωνάζοντας :

— Ζήτω ή Σάρα Μπερνάρ...

Συγγιμνήμη, γύρωσιν γιά να κερτίσω πούδς ήταν και εδθα ένα χλωμό νέο, ό οποίος μού φίλησε τό χέρι και μού προσέφερε μιά γεμάτη δένια. Ήταν ό νεαρός ακόμα Αγγλος ήθοποιός Φόρντ Ρόυτερσον, τόν όποιο έπειτ' από καιρό εθθαίμασα ως Αμλέτο.

Περάσασμε ανάμεσα από ένα ένθουσιαιδεις πλήθος, τό όποιο μας προσέφερε διαρκώς λουλούδια. Κατάλυθα μάλιστα άμέσως από τό πλήθος τών λουλουδιών που μού προσέφεραν, ότι τό άγγλικό Κοινόν έννοούσε ένμένα ιδιαίτερως.

Αυτό με στενωχωρούσε και με γοήτευε συγχρόνως. Ένας συνάδελφός μου, ό οποίος βρισκόταν κοντά μου κι' ό οποίος δέν με χώνευνε, μού είπε με κακεντρέχεια :

— Σε λίγο θά σου στρώσουν ένα τάπητα από λουλούδια.

— Νά τον ό τάπητι αυτός! φώναζε τότε ένας ώραιος νέος, ρίχνοντας μπροστά μου μιά άρχαλιά από κρίνους.

Στάθιμα άμέσως, διατάζοντας να πατήσω έπάνω στα ώραια αυτά λουλούδια, με τό πλήθος, στρώχοντάς με διαρκώς, μ' ανάγκασε να προχωρήσω και να ποδοπατήσω τὰ άσπια αυτά άνθη.

— Χίτ! Χίτ! Ούρα!... Ζήτω ή Σάρα Μπερνάρ!... φώναζε έντομεταξύ ό ώραιός νέος που είχε ρίξει τὰ κρίνα.

Ήταν ψηλός και ξεχωρίζε ανάμεσα σ' όλους τούς άλλους. Τά μάτια του ήταν ορεινά και τὰ μαλλιά του μακρινά. Φανόταν σαν Γερμανός φοιτητής. Ήταν έν τούτους ένας Αγγλος ποιητής, ένας από τούς μεγαλύτερους ποιητές του αιώνος μας, ποιητής μεγαλοφυής, τόν όποιο άργότερα έμελλεν να συντηρήουν τὰ χριστήματα τής μοίρας.

Ήταν ό άδύνατος Όσκάρ Ουάιλντ.

Τό πλήθος έταπεινάβανε τής ζητωκραυγές του κι' έτσι άνεθίγασμε στο πρώτο, τό όποιο σέ λίγο ξεκίνησε, συνοδευόμενο από άτελείωτα «Χίτ!... Χίτ!... Ούρα!... Ζήτω ή Σάρα Μπερνάρ! Ζήτω οι Γάλλοι ήθοποιοί!...».

Έτα φράσασμε στο Λονδίνο με μιάς όμας καθυστέρηση. Άμέσως, μόλις αποβιβάσασμε στο σταθμό, μιά βαρέα θλίψις με κυριεύσε.... Ό ούρανός ήταν συννεφιασμένος κι' ό κόσμος που βρισκόταν εκεί, φανόταν σαν ν' άγνωσσε ποιό είμασθα, ένώ όλοι περίμεναν να μας ζητωκραυγάσουν πάλι...

Είδα μάλιστα έναν ώραιό τάπητα στρωμένο στο σταθμό και νόμισα πώς τόν είχαν σπρώσει γιά μας.... Ή άπογοητεύσει μου όμας ήταν μεγάλη, όταν με πληροφορήσαν ότι τόν είχαν σπρώσει γιά τόν ποιήτρια και τήν πρωγκυρία τής Ουαλλίας, ό οποίος ακριβώς έκείνη τήν ήμέρα είχαν πάει στο Παρίσι...

Κι' ένώ νόμισα πώς θά τιμούσαν τήν πρωιέρα μας...

Ήμιον άπελπισμένη, χωρίς να ξέρω τό γιατί, κι' είχα τήν ιδέα πώς θλα πήγαιναν άσχημα.

Σε λίγο άνέθιγα στο άμάξι μου και διέσχισα τό Λονδίνο με σφιγμένη καρδιά. Όταν μάλιστα έφτασα στο σπίτι, στο όποιο έπρόκειτο να έγκατασταθώ, στην άρχή δέν θέλησα να κατέβω. Μά, βλέποντας τήν πόρτα του άνοιχτή και τόν αντίπλάμιό του πύμφορο και γεμάτο από λουλούδια, έπήρα τήν απόφασι να μπη μέσα.

— Έχετε τες κάρτες τών κριών που έστειλαν τὰ λουλούδια αυτά; ρώτησε τόν ύπηρητι μου.

— Ναι, μού άπάντησε, τίς έβαλα σ' ένα δίσκο, γιατί δι' αυτά τὰ λουλούδια ήθελαν χθές από τό Παρίσι, σταλμένα άπ' τούς εκεί φίλους σας. Μονάχα αυτή ή άνθούδαση εντε από δω.

Και μού έδειξε μιά πελωρία άνθούδαση από λευκά λουλούδια. Ήπια τήν κάρτα που ήταν έπάνω και διάβασα τό όνομα του μεγάλου Αγγλου ήθοποιού Έρρίκου Ίρβιγκ.

Αυτό με άποημίωσε γιά τήν άπογοητεύσει που είχα νούσει.

Τήν άλλη μέρα τήν άφιέρωσα όλόκληρη στους δημοσιογράφους. Έγώ ήθελα να τούς δεχτώ δίλους μαζί, με ό κ. Ζάρετ, ό Αγγλος έπιχειρηματίας που είχε καλέσει τό θιασό μας στο Λονδίνο, είχε άντίθετη γνώμη.

— Όχι, μού είπε, άν τούς δεχθήτε δίλους μαζί, θά θυμώσουν και θα σάς γράφουν άσχημες κρισεις. Πρέπει να τούς δεχθήτε τόν ένα κατόνι του άλλου, χωριστά.

Έτσι άνεγκρίαστμα να δεχθώ σωφάντα δυό δημοσιογράφους, παρακαλώ...

Εντιγώς ό Ζάρετ έμεινε σ' όλο αυτό τό διάστημα κοντά μου κι' έτσι έσοψε τήν κατάσταση κάθε φορά που έλεγα καμιά άνοησία, έπειθι δέν ήξερα καλά τ' άγγλικά.

Θιμάμα καλά, πώς ή πρώτη ερώτησις που μού άπηθύναν όλοι αυτοί ό δημοσιογράφοι, ήταν :

«— Έ. Λοιπόν, δεσποίνε, πώς τό βρίσκετε τό Λονδίνο;»

Τι να τούς άπάντησω, τή στιγμή που δέν ήξερα τίποτε άλλο άπ' τό Λονδίνο, εκτός άπ' τό σκοτεινό σταθμό, στον όποιο είχα αποβιβάσει τό προηγούμενο βράδι...

Ότσοο, τήν άλλη μέρα διάβασα στις έφημερίδες ότι, κατά τη... γνώμη μου, τό Λονδίνο είχε ή ώραιότερα πόλις του κόσμου, ότι τὰ μνημεία του είνε μοναδικά, κτλ. κτλ., πράγματα που δέν τὰ είχα πει καθόλου...

***

Τό ίδιο βράδι έλαβα μιά έμμετρο έπιστολή από τήν αγαπητή μου φίλη Όρτενοία Νταγιάν, ή όποια, έξέροντας πόσο άγμίμ ήμιον στο ζήτημα τής κομμικής συμπεριφοράς, μού έδινε σχετικώς διάφορες οδηγίες γιά να συμμορφωθώ μ' αυτές κατά τή διάρκεια τής παρουσιής μου στο Λονδίνο. Νά τί μού έγγραφε :

Στό «Τσαίστερ Σκουαίκε» θά κατοικήσης,

Τό «Ρότεν Ρόου» θά περπατήσι.

Τό παραλαμένο μη λησμονήσεις

μικρή μου Σάρα, να έπισκερτήσι!

Στά γκάρντεν-πάρτεν, στις δεξιώσεις,

πρέπει να είσαι τακτικωτάη!

Κάθε έπίσκεπι ν' άνταποδώσης

και γάναρησης σέ κάθε γράμμα.

Αντίς και άλλες, φίλη φιλάτη,

σου δίνω τώρα τες συμβουλές

και σέ άσπάζομαι χίλιες φορές.

Έγώ γέλασα με τήν καρδιά μου γιά όλες αυτές τες συστάσεις τής φίλης μου, άν και καταλάβαινα ότι, παρ' όλο τών ευθιμο τόνο τους, μού τες έδινε γιά σοβαρά. Δέν έπαυσαν, γιατί σιγάσιναιμια προμερά να κάνω έπισκέψεις, να γράφω έπιστολές, να ύπογράφω φωτογραφίες και ν' ακολουθώ τες συμβουλές που μού δίνον.

Μού άρεσε πολύ να έρχομαι στο σπίτι μου, με δέν μου άρεσε καθόλου να πηγαίνω στο σπίτι τών άλλων. Έρελλαινομα να λαβαίνω έπιστολές, να τες διαβάσω και να τί σχολιάσω, με είχα άνίκανη να γράφω και μιά γραμμή. Ατεχνάβοναιμια τούς πικνωχιστούς περιλάτους και λατρεύω τούς έφημιους δοξμούς και τό μοναχικό μονοπάτι. Μού άρεσει να δίνω συμβουλές, με με πιάνον τὰ νεύρα μου όταν με συμβουλεύουν ένμένα. Χρεάζεσαι να καταβάλω συμβολή προσάθεια δελήσεως γιά να αναγνωρουν τήν δρθότητα μιάς συμβολής. Μά στην άρχή όταν με συμβουλεύουν θυμώναω κατά κανόνα.

Έτσι δέν έλαβα καθόλου όπ' ύψει μου τες συμβουλές τής αγαπητής μου Όρτενοίας, κι' έκανα πολύ άσχημα, γιατί δυσχερόστμα πού λούδς Αγγλους.

Έλαβα ένα σωρό προσλήσεις σέ κομμικές εορτές, στις όποίες δέν άπάντησα. Πολλές γοητευτικές γυναίκες μ' έπεσκέφθησαν και δέν πούδς άνταπέσασα τήν έπίσκεψή τους. Έκανα, με δυό λόγια, τόσες κουταμάρες κατά τή διαμονή μου στο Λονδίνο, που άπορώ πώς οι άγαθοι Λονθόξοι δέν μ' έδιώξαν από τήν πόλι τους.

(Ακολουθεί)

Ό διάσημος Αγγλος ήθοποιός Ίρβιγκ, στο ρόλο του Αμλέτου.